

- Η διεκδίκηση της χρηματοδότησης της παιδείας και των πανεπιστημίων με βάση τις ανάγκες τους για τον κοινωνικό ρόλο που επιτελούν, αντί των τραπεζών με τα 28 δισεκατομμύρια. Και βέβαια, η διεκδίκηση αξιόπρεπων μισθών και εργασιακών σχέσεων των πανεπιστημιακών δασκάλων που η νεοφιλελεύθερη επίθεση τους υποβαθμίζει και διευρύνει το εποχικό καθεστώς απασχόλησής τους.
- Η διεκδίκηση των προϋποθέσεων

εκείνων που θα επιτρέψουν στο δημόσιο πανεπιστήμιο να προσφέρει δωρεάν ανώτατη εκπαίδευση υψηλής στάθμης σε όλους τους νέους. Για να αντιμετωπιστεί και το «εμπόριο ελπίδων» που πωλούν οι επιχειρήσεις των Κέντρων Ελευθέρων Σπουδών και των Κολεγίων, αλλά και η φοιτητική μετανάστευση.

Η συνέχιση του αγώνα είναι ο μόνος δρόμος. Ο αντίπαλος δεν είναι αήττητος!

Δημήτρης Πατέλης

*Τι σημαίνει τελικά “ανοικτό πανεπιστήμιο”;
“Ανοίξαμε και σας περιμένουμε”;*

Το τελευταία χρόνια μεθοδεύεται (από ταχούς, ιθύνοντες, προθύμους και αφελείς) μια πρωτοφανής ιδεολογική και νοσηματική λαθροχειρία. Οι φοιτητικές και πανεπιστημιακές κινητοποιήσεις βαφτίστηκαν αίφνης «κλειστό πανεπιστήμιο». Η λαθροχειρία αυτή εντάσσεται στο σύνολο των προπαγανδιστικών τρικ του νεοφιλελευθερισμού, ο οποίος προτιμά εύηχους όρους για τις βρώμικες επιπτώσεις της στρατηγικής του: «απελευθέρωση τιμών» αντί για αισχροκέρδεια, «ελαστικοποίηση» και «ευελιξία» αντί για κατάργηση συλλογικών κεκτημένων και διεκδική-

σεων, «δημοσιονομική πειθαρχία» αντί για αναδιανομή πόρων υπέρ του κεφαλαίου και κατά της εργασίας, «εξυγίανση» αντί για ξεπούλημα, «μεταρρύθμιση» - αντί για αντιδραστική αντιμεταρρύθμιση, «διασφάλιση ποιότητας» αντί για αγοραία αξιολόγηση, κ.ο.κ.

Όμως, κλειστό πανεπιστήμιο δεν είναι το αγωνιζόμενο πανεπιστήμιο, χώρος ελεύθερης έρευνας και παιδείας, προνομιακός χώρος κριτικού αναστοχασμού, που ανοίγεται στις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας και οικοδομεί δεσμούς με την εργαζόμενη πλειοψηφία.

Κλειστό πανεπιστήμιο είναι το απο-

στειωμένο πανεπιστήμιο των «μεταρρυθμίσεων», με φαλκιδευμένο το άσυλο, όπου ιδιωτικές εταιρείες security (αλλά και τα ΜΑΤ, όταν το ζητήσουν οι πρυτάνεις) θα αποτρέπουν έμπρακτα τις όποιες κινητοποιήσεις και τη διακίνηση «επικίνδυνων» ιδεών, θα προστατεύουν την απρόσκοπτη έρευνα για λογαριασμό των επιχειρήσεων, την διανομή ευρωπαϊκών κονδυλίων και την ανέλιξη σε θέσεις ευθύνης στον κρατικό μηχανισμό και τις επιχειρήσεις (χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα καθηγητή του ΕΜΠ που ταυτόχρονα ήταν και στο payroll της Ericsson και στην ελέγχουσα την Ericsson ΑΔΑΕ). Κλειστό πανεπιστήμιο είναι το πανεπιστήμιο με δυσδιάκριτα, έως ανύπαρκτα, τα όρια μεταξύ εργαστηρίου ΑΕΙ και επιχειρηματικής δραστηριότητας. Κλειστό πανεπιστήμιο είναι το πανεπιστήμιο που προχωρά στην κατανομή πόρων, χώρων και αξιωμάτων βάσει της αγοραίας αξιολόγησης μελών ΔΕΠ, τμημάτων και τομέων. Κλειστό πανεπιστήμιο είναι το πανεπιστήμιο με απόκρυφες ροές κονδυλίων έρευνας, με σκοτεινές διαπλοκές στην έρευνα για παραγωγή οπλικών συστημάτων. Κλειστό πανεπιστήμιο είναι αυτό που αναπαράγει καθεστώτα δουλικής εκμετάλλευσης και εργασιακού μεσαίωνα σε εργαστήρια και υπηρεσίες του (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και άλλων εργαζομένων, με ή χωρίς συμβάσεις, με αναθέσεις σε εργολάβους, κ.ο.κ.), ενώ αδυνατεί να έχει σε πλήρη λειτουργία ακόμα και τη βιβλιοθήκη του.

Κλειστό πανεπιστήμιο είναι αυτό

που ανέχεται την πραξικοπηματική ανάδειξη αρχών. Κλειστό πανεπιστήμιο είναι το πανεπιστήμιο της διάχυσης της διαφθοράς, της συνενοχής, της αναξιοπρέπειας, της υποταγής και του φόβου. Κλειστό πανεπιστήμιο είναι αυτό που ανέχεται τη στοχοποίηση των μη υποτακτικών.

Όπως έχουν επισημάνει συνάδελφοι (π.χ. ο Π. Σωτήρης), υπό το σύνθημα «ανοικτό πανεπιστήμιο» ενεργοποιείται ένας ιδιότυπος συνασπισμός εξουσίας που διαμορφώθηκε τις τελευταίες δεκαετίες εντός των ΑΕΙ πρωτίστως γύρω από την επιθετική προώθηση μιας στρατηγικής επιβολής και εδραίωσης του «επιχειρηματικού πανεπιστημίου». Πρόκειται για ένα συνασπισμό με ισχυρό υλικό συνδετικό ιστό ιδιοτελών συμφερόντων, που αρέσκεται μεν να αυτοπροβάλλεται ως δήθεν «ακαδημαϊκών αρχών» και υπεράνω κομμάτων και ιδεολογιών (αρκεί να τα έχουν καλά με τους εκάστοτε κρατούντες), αλλά λειτουργεί πλέον ως «διακομματικός» επιθετικός πόλος καθεστωτικού καιροσκοπισμού, με την προσήκουσα σε ορισμένου τύπου «εκσυγχρονισμένους» πανεπιστημιακούς επιθετική ιδεολογία...

Αυτό αφορά την «αποτελεσματικότητα» στη διαχείριση ευρωπαϊκών κονδυλίων, στην προσέλκυση πόρων, στην εξυπηρέτηση ποικιλοτρόπως των απαιτήσεων του κυβερνητικού έργου για «ειδικούς», στους δεσμούς με επιχειρηματικά κέντρα και εκδοτικά συγκροτήματα. Σε αυτό το πεδίο δόξης λαμπρόν αναδεικνύονται σήμερα οι νέοι ακαδημαϊκοί μανδραρίνοι, που αδημονούν να

απαλλαγούν από τους «αναχρονισμούς» προηγούμενων περιόδων και την ενοχλητική ανορθογραφία τόσο του φοιτητικού κινήματος, όσο και μιας αγωνιστικής στάσης της ΠΟΣΔΕΠ, την οποία σπεύδουν εν όψει συνεδρίου να αλώσουν με πανστρατιά για να την εξουδετερώσουν.

Εξυπακούεται ότι όλοι αυτοί κατά κανόνα περιφρονούν τη μαζικότητα των φοιτητικών συνελεύσεων και απέχουν, συνήθως, από τις διαδικασίες των συλλόγων μελών της ΠΟΣΔΕΠ.

Αδυνατούν να αρθρώσουν επιστημονικά συγκροτημένο λόγο περί των μείζονος σημασίας ζητημάτων της επιστήμης, της παιδείας και της κοινωνίας (περί άλλων γαρ μεριμνούν και τυρβάζουν) και ως εκ τούτου, αποφεύγουν συστηματικά την υποβολή των απόψεών τους στη βάση της συλλογικής συζήτησης, του δημόσιου επιστημονικού διαλόγου (όπως κατέστη σαφές και με την ουσιαστική απουσία τους από την σχετική Ημερίδα 14.5.08 στο Πολυτεχνείο Κρήτης). Οι φορείς και θιασώτες αυτού του συνασπισμού αρκούνται σε μυριασμούς αγοραίων στερεοτύπων και συνθηματολογίας πολιτικών υπαλλήλων, προτιμών συνήθως την ασφαλή προβολή-προπαγάνδα των ιδεολογημάτων τους από τα κυρίαρχα ΜΜΕ.

Ο συνασπισμός αυτός συσπειρώνει τους φορείς της ψοφοδεούς νομιμοφροσύνης και της θεσμολαγνίας της πανεπιστημιακής γραφειοκρατίας.

Έχω ξανααναφερθεί στη θλιβερή εικόνα των δήθεν οργάνων συνδιοίκησης: πυραμιδωτά δομημένων με όλο και πιο

επιλεκτική σύνθεση έως τη σύγκλητο, βάσει της υπακοής και υποταγής στη διοίκηση. Χειραγωγικές πρακτικές, επιλογή, ιεράρχηση και διατύπωση θεμάτων κατά το δοκούν, ώστε να εκβιαστούν τα όργανα να εγκρίνουν απλώς προειλημμένες αποφάσεις. Όλο και πιο πολλές αποφάσεις αρμοδιότητας Σύγκλητου λαμβάνονται από το Πρυτανικό Συμβούλιο με την επίκληση λόγων «ανωτέρας βίας». Χαρακτηριστική είναι π.χ. η απόπειρα σύγκλησης συγκλήτου παραμονές Χριστουγέννων (23.12.08, χωρίς να έχουν ειδοποιηθεί οι συγκλητικοί τουλάχιστον 48 ώρες πριν, όπως προβλέπεται νομίμως), με αποφασιστικής σημασίας θέματα στην ημερήσια διάταξη, ώστε να ληφθούν αποφάσεις ερήμην των άμεσα ενδιαφερομένων «ενοχλητικών» φοιτητών.

Πώς λειτουργεί λοιπόν το «ανοικτό πανεπιστήμιο»; Τα τελευταία χρόνια τα διοικητικά όργανα του Ιδρύματος έχουν σχεδόν ολοσχερώς αναχθεί σε μηχανισμούς άκριτης έγκρισης-διεκπεραίωσης άνωθεν προειλημμένων αποφάσεων με το εξής στερεότυπο σχήμα: τίθεται προς έγκριση η χ πρόταση βάσει του ψ νόμου. Εάν κάποιοι απ' τους εκπροσώπους των φοιτητών, είτε των καθηγητών (μελών ΔΕΠ, ΕΤΕΠ και ΕΕΔΠ) αποτολμούν να αρθρώσουν λόγο πέραν των προειλημμένων αποφάσεων, να αντιτάξουν στις τελευταίες τις πραγματικές ανάγκες της πανεπιστημιακής κοινότητας, της επιστήμης και της κοινωνίας, η απάντηση είναι αυτοματοποιημένη: «είναι νόμος του κράτους, εμείς δεν νομοθετούμε, είμαστε δημόσιοι

υπάλληλοι και οφείλουμε να τηρούμε το νόμο!»! Αυτά τα επιχειρήματα προτάσσονται από τους φορείς της θεσμολόγνου νομιμοφροσύνης του «ανοικτού πανεπιστημίου», επί παντός ζητήματος ήσσονος ή μείζονος σημασίας, ακόμα και αν το θέμα αφορά νόμους εκτελεστικούς της μη ολοκληρωμένης άρσης του άρθρου 16 του Συντάγματος, ακόμα και αν είναι οι τελευταίοι πρακτικά ανεφάρμοστοι και ανόητοι (βλ. π.χ. τη μη ολοκλήρωση της διανομής συγγραμμάτων κατά το τρέχον εξάμηνο). Σαν να είναι οι νόμοι θέσφατα εξ αποκαλύψεως που τίθενται υπεράνω της κρίσης των άμεσα ενδιαφερομένων και όχι κανόνες διευθέτησης ανθρώπινων σχέσεων βάσει συγκυριακών συσχετισμών δυνάμεων και συμφερόντων. Εάν αντιμετωπίζονται έτσι τα θέσμια στο Πανεπιστήμιο, τι θα γίνεται στην υπόλοιπη κοινωνία;

Αυτή η φοροδεής νομιμοφροσύνη και η θεσμολαγνία παραμένει παγερά αδιάφορη για τα μείζονα προβλήματα εντός και εκτός του πανεπιστημίου, για τις στοιχειώδεις αρχές επιστημονικής και παιδαγωγικής δεοντολογίας. Κάποιοι προτρέπουν συχνά πυκνά σε «δυναμικές» κινήσεις αντικατάληψης, όποτε κινητοποιούνται οι φοιτητές...

Δεν ανέχονται το «κλειστό Πανεπιστήμιο» λόγω κινητοποιήσεων, ενώ αισθάνονται μακάρια άνεση στην ασφυκτικά κλειστή κοινωνία της ωμής εκμετάλλευσης και καταστολής, της αμεσότερης υπαγωγής έρευνας και παιδείας στο κεφάλαιο. Για ποιο «ανοικτό πανεπιστήμιο» κόπτονται κάποιοι, όταν

σφυρίζουν αδιάφορα στον νεοφιλελεύθερο στραγγαλισμό του δημόσιου Πανεπιστημίου; Ανοικτό σε τι, για ποιόν, σε ποια κατεύθυνση; Τι είναι το Πανεπιστήμιο; Μαγαζί για τις όποιες αγοραίες διαθέσεις επιτηδείων, με προσωπικό που διαλαλεί «ανοίξαμε και σας περιμένουμε»;

Σε ορισμένους κύκλους πανεπιστημιακών, κάθε αναφορά στους φοιτητές, στο φοιτητικό κίνημα κ.ο.κ., γίνεται μετά βδελυγμίας, σα να είναι μιάσματα απεχθή, εμπόδια για την εδραίωση-επέκταση του επιχειρηματικού πανεπιστημίου. Έχω ακούσει μέλη της διοίκησης του Ιδρύματος να αποκαλούν «γάργarina» τους φοιτητές. Δημιουργείται η αίσθηση ότι εάν υπήρχε δυνατότητα απαλλαγής από τους φοιτητές και το πανεπιστημιακό άσυλο με κάποιες μορφής ψεκασμό, θα είχε χρησιμοποιηθεί από αυτούς τους «δασκάλους» προ πολλού... Το μίσος που τους διακατέχει για τους νέους μας και τις κινητοποιήσεις τους είναι τέτοιο, που ενώ έσπευσαν να καταδικάσουν τις δίκαιες κινητοποιήσεις της πανεπιστημιακής κοινότητας (ως πλειοψηφία του Δ.Σ.), δεν βρήκαν τίποτε να πουν για το δολοφονικό αυταρχισμό των οργάνων καταστολής, σα να ευελπιστούν σε παρόμοιες «λύσεις» των προβλημάτων ανυπακοής που αντιμετωπίζουν... Κατά τα λοιπά, σπεύδουν να παραδώσουν μαθήματα δημοκρατίας και συλλογικής δράσης άνθρωποι που δυσκολεύονται να συγκροτηθούν σε σώμα γενικής συνέλευσης ως Σύλλογος ΔΕΠ!

Χαρακτηριστικό αυτού του συνασπισμού είναι ένα βασικό και στρατηγικό

λάθος, που κατέστη κραυγαλέο μετά το νεανικό ξέσπασμα οργής και αγανάκτησης του Δεκεμβρίου του 2008: αδυνατεί να κατανοήσει τη χρεοκοπία των νεοφιλελεύθερων αγοραίων δογμάτων (μεσοσύνης της οικονομικής κρίσης) από τα οποία εμφορείται, το κοινωνικό βάθος του νεανικού κινήματος εντός και εκτός Πανεπιστημίου, την κλίμακα της πλειοψηφικής απόρριψης της «μεταρρύθμισης» από το φοιτητικό σώμα, το εύρος της απονομιμοποίησης της κυρίαρχης στρατηγικής για τη λειτουργία των

ΑΕΙ με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, τόσο από τους φοιτητές, όσο και από μεγάλο μέρος των διδασκόντων και της κοινωνίας.

Επομένως, αδυνατεί να συνειδητοποιήσει ότι όχι μόνο δεν έχει το ηθικό και πολιτικό ανάστημα για την άσκηση ηγεμονικού ρόλου απέναντι στο φοιτητικό και πανεπιστημιακό κίνημα, αλλά αντίθετα πολιορκείται από μια πλειοψηφική κοινωνική απαίτηση στην οποία θα αναγκαστεί, αργά ή γρήγορα, να υποκύψει και να λογοδοτήσει.

Πέτρος Παπακωνσταντίνου

Μπούμερανγκ για το Ισραήλ η σφαγή στη Γάζα

Η πρόσφατη, φονική επιδρομή του Ισραήλ στη Λωρίδα της Γάζας προκάλεσε παγκόσμιο κύμα οργής εναντίον του σιωνιστικού κράτους και συγκίνησης για τα θύματά του. Αν και δεν ήταν η πρώτη –και πολύ φοβόμαστε, δεν θα είναι ούτε η τελευταία– φορά που οι Ισραηλινοί διέπραξαν θηριωδίες εναντίον των Παλαιστινίων, η κραυγαλέα ανισότητα αυτής της σύγκρουσης προκαλούσε κάθε πολιτισμένη συνείδηση να εξεγερθεί και να αντιδράσει. Ένας από τους ισχυρότερους στρατούς του κόσμου, οπλισμένος με F-16, Απάτσι, «έξυπνες» βόμβες, τεθωρακισμένα και φρεγάτες, να βομβαρδίζει επί

22 ημέρες από ξηρά, θάλασσα και αέρα μια από τις πιο πυκνοκατοικημένες περιοχές του κόσμου, ένα μεγάλο στρατόπεδο συγκέντρωσης, διαστάσεων 40X9 km, μέσα στο οποίο συνωστίζονταν παγιδευμένοι 1,5 εκατομμύριο Παλαιστίνιοι. Απέναντί του, ομάδες ατάκτων της Χαμάς, του Λαϊκού Μετώπου και των άλλων παλαιστινιακών οργανώσεων, οπλισμένες με λιανοτούφεκα και αυτοσχέδιες ρουκέτες που σπανιότατα έβρισκαν στόχο. Και μόνο ο απολογισμός της σύγκρουσης σε νεκρούς –άνω των 1.300 οι Παλαιστίνιοι, εκ των οποίων το ένα τρίτο παιδιά, έναντι 13 Ισραηλινών– μαρτυρά ότι δεν επρό-